

slišati o nikaki agitaciji med nami, dandanes je seveda vse drugače! Že več mesecev pred kakšno volitvo se napadajo osebe naprednjaškega mišljenja na nesramotne in nespodobne načine v smrdljivi kranjski cunji in to le radi tega, da bi si klerikalci pridobili za prihodnje volitve par glasov. Temu je kriva samo farška hujskarija, katero pa ti hočemo pri priložnosti bolj natanko opisati. Danes pribijemo javno samo to, da se mi naprednjaki nočemo in ne bodo pustili nadalje voditi za nose, ne, prišlo bode kmalu do skrajnosti. Toraj pa klerikalci na svodenje!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Farška nestrnost nima konca in ne kraja. Pri nas je dosegla že zares vrhunc. Za časa velikonočne spovedi je moral skoraj vsaki, kateri bere „Štajerca“, našemu župniku in kaplanu v spovednici trdno obljudbiti, da bode ta list opustil in da ga ne bode več čital, drugače ni dobil odveze. Ja, to pa je že zares preveč! Ali župnik in kaplan ne verjameta, da je v bližini namreč v sveti hostiji, Tisti pričujoč, kateri vse vidi in vse vé? Ako verjameta, kako se potem drzneta baviti se na tem svetem mestu s politiko? Ako pa ne ne verjameta, kdo jima potem daje pogum, stopiti vsaki dan pred oltar? Iz naše prižnice (kancelna) se sliši večkrat, da tista hiša, v kateri se čita „Štajerc“, ni kristjanska hiša. To je stara pesem, tudi stara oslarija! Zakaj, „Štajerc“ ni bil nikdar proti naši sveti veri. Sploh pa bi po tem takem moral biti naš farovž najbolj nekristjanska hiša, zakaj v njem se, kar je dokazano, prebira najbolj temeljito „Štajerc“. Ali naj povemo, kateri „Štajerčev“ naročnik mora takoj, ko dobi „Štajerc“, zanesti svoj list v farovž? Župnik Meško, primi se za nos in pomisli, da nimaš nikake pravice braniti nam čitanja lista, katerega sam kaj radovedno in temeljito prebiraš. Ti kaplan Bratušek pa, ti pa bi moral celo o „Štajercu“ molčati kakor grob, drugače se ti kaj lahko pripeti, da bodeš v njem prav pošteno „pobiksan.“ Bratušek, ti misliš, da nam ni znano, da imaš ti prav debelo znanje z učiteljico, „lepo“ Ančiko? Ja, veš ljubi „Štajerc“, da je kaplan Bratušek nekoč prijel gospico učiteljico za roko in jej rekel: „Gospica, kako se počutite danes, kako vam danes bije vaša žila?“ Na to mu je odgovorila učiteljica tako le: „Dobro, moj gospod kaplan, jaz sem sanjala celo noč od vas!“ — Kaj le neki pomeni to? Toda o tem in o daljnem danes hočemo molčati, ker upamo, da Bratušek ne bode več zmerjal (šinfal) „Štajerca“ ne v spovednici, ne na kancelnu, ne v krčmi, tudi ne pri — učiteljici. Župniku Meško-tu pa zamašimo pri priložnosti usta na sličen, izdaten način! Toraj za danes dovolj, prihodnjič več. Več faranov.

(Opomba uredništva: Kdor zmerja naš list in brani, da bi ga drugi čitali, a sam pa ga na tihem temeljito čita, je — tepec!)

Sv. Vid pri Ptiju. Pred kratkim vršile so se pri nas občinske volitve. Čudno, še nikdar ni bil naš duhovni oče in župnik Brdnik tako delaven, kakor za časa teh volitev. Naš farovž je agitiral na vse kriplje, a mi farani nismo pričakovali od te agitacije ničesar dobrega. Že prvo večer je letal župnik po

Pobrežah in zganjal volilce v neko tamošnjo krčje. Prešnja leta je opravljal ta posel sedajni far Piss „grajzlar“ — a letos mu ga je prevzel župnik. L. župnikova delavnost zdela se nam je tembolj čuda, ker župnik ni eden izmed tistih, kateremu bi del W. posebno dišalo. Namesto pridig prebira navadno pastirski list, da, niti na praznik sv. Jožefa in pr. čiste Marije Device ni pridigoval. O župnikovem ščanskem nauku pri nas ni sluha ne duha, ali v L. nam je potem čuditi, da se množi pri nas vedenju število nezakonskih otrok? Vrhunc župnikove brani brižnosti napram naši fari pa smo imeli priložnost opazovati o veliki noči. Ko je bilo treba iti blagoviti slavljeni kruha in mesa — odpeljal se je župnik Sch. nihče ni vedel kam. In cele velikonočne praznike skoraj nismo videli. Precej po praznikih pa se je zopisoval vrnit. Toda glej, ni si upal, da bi se bil peljal nje ravnost po ulici, ne, peljal se je zadi okoli hiš in do takoj skrivoma vrnit v farovž. Kakor smo zvedeli, bil je neki v Vurbergu in je prosil tamošnjega župnika, da sme ostati čez praznike pri njem. Nekateri takega župnika pa zares nima nobena fara, ki bi ste ravno za časa tako velikih praznikov zapustil. Vseč čast našemu staremu župniku v pokolu in našem obisku kaplanu, katera sta si prizadevala na vso moč, da sta opravila te dni tudi tisto delo, katero bi bil imel opraviti župnik. Pa naj nam pride župnik pod zbirco, videl bode, kaj se bode njegovim berihom pripetilo. Andraš, idi v klošter, za faro itak ne mara razfara pa ne za tebe. Pa idi prihodnjič v Vurberg, zbirce pobirat. Dragi „Štajerc“, to smo ti poročali in te prosimo, da nam svetuješ, kaj nam je za stogotiti, da se rešimo župnika, ki tako z nami postopoma.

Več faranov.

(Opomba uredništva: Naznanite celo zadevo pismenstvu konventu minoritov v Gracu in na Dunaju in če tukaj dva ne ustrežeta Vaši želji, knezoškofu v Mariboru. Ako obojno ne bode ničesar pomagalo, pridite v uredništvo.)

Razne stvari.

Cerkvene pristojbine, knjige, v katerih je bilo natanko predpisano, koliko se sme računiti od farovža za kako cerkveno opravilo, dobe se skoraj vseki knjigarni. Naše upravništvo jih ne sme prodajati, pač pa rado naznani na vprašanja, kje se morajo dobiti. Treba je priložiti za odgovor znamko (marko) ali pa dopisnico.

Še o mrtvih lažejo in mečejo po njih blato tukaj klerikalni hinavci. Kakor smo poročali, se je na Dunaju pred kratkim zavoljo bolezni na živih ustreljen državni poslanec ptujski, mariborski i. t. d. gospod Wolffardt, kako zasluzen mož. Sedaj po njegovi smrti, raztrosili so klerikalci v svet, da se je ustrelil radi gmotnega denarnega položaja, zavoljo katerega bi bil imel opraviti najbrž celo z kazensko sodnijo. Zopet debela, nesramna laž in to o — mrtvem, velezasluženem možu, seveda ker je bil naprednjaškega mišljenja. Še le kratek čas pred smrto dobil

g. W. pismo, v katerem je bilo nad 15 tisoč krov. Pismo je odprl, dejal je v kuvert in zapisal na njega: Lastnina grofa Draškoviča.“ Ravno tako so našli tudi hranilnično vložno kajigo, katera se je bila g. W. izročila, popolnoma v redu. Denarja in vrednostnih reči so našli 1432 krov. Knjige bile so vse v redu. Konkurz, kateri se je napovedal glede prenoženja g. W., se bode vsled sklenjene poravnave v kratkem končal. O mrtvih lagati in metati po njih blato, to je lumperija, katere so zmožne le zaškrne, podle duše.

Schillerjeve slavnosti. Celi veliki nemški narod slavil dne 9. t. m. svojega velikega pesnika Schillerja. Ta dan je minulo namreč ravno 100 let, kar je umrl ta veliki mož. Pač s polno pravico se spominja veliki sosedski narod tega svojega sina, ker bil eden največjih duševnih velikanov, kar jih je sedaj sploh živel. Trajen, večen mu spomin!

Zraščeni dvojčki. V vasi Ivancu pri Varaždinu pred kratkim porodila neka Jela Gotal dvojčki, ki sta bili zraščeni in sta v eni noči umrli. Deklici so bili zraščeni s trebuhom tako, da sta imeli le den trebuhi, a glavi sta se gledali z obrazom v raz. Roke in noge so bile dobro razvite. V sredini bil opaziti le eden spol in sicer ženski.

Varujte ptice. Ravno sedaj gnjezdijo naše preostrene ptice pevke. Stariši in učitelji, skrbite za to, da ne bode mladina, kakor je to žalibog navada, udirala gnjezd in ne bode lovila mladih ptičev, ker to v škodo Vaše sadjereje. Vsakdor, ki se je premal, koliko požere samo en mladič mrčes, bode stovo skrbel za to, da se take surovosti ne bodejo izjale od mladine, surovosti, katere jej gotovo ne žalijo tudi ne njenega čustva. Imejte v svoj korist smiljenje z nedolžnimi, prekoristnimi pticami!

Velika nesreča v gorah. Trije izurjeni graški hribolazci (turisti), vseučiliščni profesor dr. Viktor Šiff pl. Glanwell, privatni docent dr. Leo Petritsch, deželni računski oficijal G. Stopper so plezali nedeljo vkljub deževnemu vremenu na najvišji skalnati greben v „Hochschwabu“. Bili so pa naj na vrvi navezani. Ali je pridrvil snežni plaz, večji kamen, ali pa je kateremu izpodrsnilo, iz kruške krčme videli so, kako se je blizu vrha grena zavrtelo nekaj večjega, črnega v zraku ter izginuo v nad 400 metrov globok prepad. Bili pa so to imenovani hribolazci. Trupla ponesrečenih našli popolnoma razbita, tako, da so jih morali spraviti vrečah (žakljih) vdolino.

Gospodarske in gospodinjske stvari.

Nekaj o peronospori, o škropljenju in žveplanju. Nekaj o pravem času! — Peronospora ali strupena je gliva, ki se je zanesla k nam pred 25 leti Amerike. Od takrat napada redno vsako leto listje in grozdje po naših vinogradih. Proti tej boleži edino sredstvo raztopina modre galice (bakre-

nega vitrijola). Ker bi ta raztopina listje ožgala, primeša se ji nekoliko vapna, da se njena kislina odstrani. Mesto vapna rabijo nekateri tudi sodo, ker se pa soda tudi na listju prehitro raztopi, zalezče tako pravljena galica manj časa. V prvo je škropiti, ko se razvijejo na mladju 3 do 4 listi, ko postane toraj mladje približno 20 cm dolgo. Če škropimo, ko se pokaže že bolezen, ne moremo več rešiti napadenih trtnih delov. Za prvo škropljenje vzeti je na 100 l vode približno $\frac{3}{4}$ do 1 kg. modre galice in ravno toliko ugašenega vapna. Galica se ne sme topiti v vroči vodi. V drugo je škropiti pred cvetom. Na 100 l vode priporoča se za drugo škropljenje 1 do $1\frac{1}{2}$ kg galice. V tretje se škropijo trte po cvetu, v četrto in v peto v presledkih 2 do 3 tednov. Za to škropljenje vzeti je vedno manj galice. V nižavah, kjer je velika navadna rosa, ki povspievajo kaljenje peronospore, škropiti je z bolj močno raztopino in večkrat nego v gričih, kjer je malo rose. Vzhodni vinogradi so manj podvrženi peronospori nego zapadni, ker se jutranja rosa tu prej posuši. Če skropiš v gorkem solnčnem vremenu, lomijo vodne kapljice, podobne stekleni leči, solnčne žarke in s takim škropljenjem trte lahko osmodiš. Če žveplaš v rosi, se žveplo na trti zmoči in napravi nekako škorjo, ki proti grozdnim plesnobi skoraj nič ne zaleže. Zato je najboljše škropiti v bolj hladnem, nekoliko oblačnem in vetrovnem vremenu, žveplati je pa potem, ko se je posušila jutranja rosa in je pričelo solnce pripekati. Le v vročini se žveplo razkraji in zaleže. Z mirno vestjo žveplamo toraj lahko tudi takrat, ko solnce najbolj pripeka. Seveda ne smemo trte z žveplom kar posipati. S takim žveplanjem budem trto ožgali. — Ali je v raztopini modre galice dovolj vapna, spoznaš lahko s pomočjo lakmusovega papirja, ki ga dobiš za nekoliko novčičev v lekarni. H raztopini modre galice vlevati je toliko časa vapneno belež, dokler pomordi (napravi plavega) rudeči lakmusov papir, če pomočiš majhen košček v raztopino. Ako imas mesto rudečega, moder lakmusov papir, vlivaj belež toliko časa v galično raztopino, da ostane ta papir moder (plav) in ne porudeči. Raztopino je treba prej seveda s palico pomešati.

Pisma uredništva.

Mala Nedelja: Gotovo prihodnjič; Zdravi! — **Velika Nedelja:** Tudi prihodnjič! — **Sv. Juri ob Ščavnici:** Je prišlo za tokrat prepozno! Prihodnjič gotovo! — **Sv. Lovrenc v Slov. gor.** Koser pride v prihodnji številki pod krtačo.

Želodec prebavlja in čisti. Da pa zamore zadostiti obema svojima nalogama, ga ne smemo niti v enem niti v drugem oziru preveč napačiti, temveč skrbeti, da se mu to dvojno delo kolikor možno olajša. Izvrstno sredstvo v ta namen je dra. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega založnika v Pragi, ker pospešuje prebavanje in povzroča lahko odvajanje brez bolečin. Dobi se tudi v tukajšni lekarni gospoda Behrbalka.

Učni tečaj za drenažo. Mi opozarjam naše bralce na razglas, tičoč se tega učnega tečaja, katerega smo priobčili v današnji številki po naročilu štajerskega deželnega odbora.